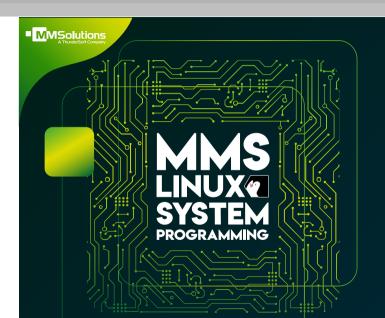
Системно програмиране за Линукс упражнения

Димитър Димитров

19.02.2021

This work is licensed under a Creative Commons "Attribution-ShareAlike 4.0 International" license.

Съдържание І

- 1 Подготовка
- 2 Въведение
  - Запознаване с командния ред
  - Елементарни автоматизации с Unix Shell.
- 3 Първа Линукс програма
  - Компилатори. Крос-компилатори. Фази на компилацията. ELF/HEX/контейнери.
- 4 Проект
  - GNU Make. Системи за построяване на софтуер. Първи проект.
  - Системи за управление на версиите. GIT, github/gitlab.
- 5 Същински програми

Съдържание II

- Pthreads. Разпаралеляване на примерна задача (quicksort).
   Демонстриране на механизми за синхронизация.
- Pipes. Обмяна на съобщения между процеси или нишки.
- Мтар. Оптимизирано боравене с файлове.
- Strace. Syscalls, ioctl.

- 6 Вграден Линукс
  - GPIO, I2C drivers in userspace.

Подготовка

За курса ще са необходими:

- Добро владеене на езика С.
- Персонален компютър или лаптоп с инсталиран Линукс.
  - Възможно е стартиране на Линукс от USB флашка, без инсталация на основния диск.
  - https://ubuntu.com/tutorials/try-ubuntu-before-you-install
- Резервен вариант е да се ползва Линукс чрез локална или Web Browser виртуална машина.
  - https://ubuntu.com/appliance/vm
  - https:
    - //bellard.org/jslinux/vm.html?url=alpine-x86.cfg&mem=192
- Хъс.

Относно този документ

Най-новата версия може да намерите на: https://github.com/MM-Solutions/lsp-course.

Терминал, shell

- Дистрибуция що е то. Избор.
- Терминал.
- Команден ред.
  - Ctrl+D
  - Auto-complete
- Разходки из файловата система 1s, cd, pwd.
- top, ps.
- su, sudo.
- root и останалите потребители

Задача

Отворете терминал и изпробвайте командите.

Текстов редактор

Пробвай и избери!

- vi ← Препоръчвам!
  - Има си самоучител: vimtutor
- gedit
- nano.
- emacs ← Любим редактор на множество хакери.
- Много, много други.

Изпълними файлове

- chmod UNIX permissions
- ELF.
- Shell/Python/... scripts.
- Shebang.

Помощ!

- man
- man 1 kill или man 2 kill
  - man man
- apropos
- whatis
- help за вградени команди на shell

Задача

Създайте скрипт, който да:

- п Разпечатва един ред с текущата директория.
- 2 След това разпечатва списък с файловете.
- 3 Списъкът да съдържа освен имената на файловете, и техните размери, собственици и права.

Съвет: Ползвайте man ls

Unix shell

- Променливи на обвивката (environment variables).
- Променливи на средата (shell variables).
- echo
- PATH
- cat, echo, less
- cp, mv, mkdir
- ln soft and hard.

Многозадачност с Unix Shell

- bg, fg, &, wait
- Ctrl+Z vs Ctrl+C
- jobs
- kill

Тръби

- Pipes.
- stderr, stdout, stdin.

Задача

TODO

Всичко е файл!

- /dev -> Диск? Сериен порт? Температурен датчик?
- /proc
- /sys
- Даже и тръбите: mkfifo

Задача

TODO

☐ Елементарни автоматизации с Unix Shell.

Shell scripts

└─ Компилатори. Крос-компилатори. Фази на компилацията. ELF/HEX/контейнери.

Компилатори

└ GNU Make. Системи за построяване на софтуер. Първи проект.

GNU Make

GIT

Системно програмиране за Линукс

Същински програми

└─ Pthreads. Разпаралеляване на примерна задача (quicksort). Демонстриране на механизми за синхронизация.

PThreads

└ Pipes. Обмяна на съобщения между процеси или нишки.

Pipes


```
Системно програмиране за Линукс

— Същински програми

— Мтар. Оптимизирано боравене с файлове.
```

mmap

strace

Стандартни интерфейси към периферията

